

פתקא טבא

רשימות וכתבים מלאים זיו ומפיקים נוגה
מעטרו"ת מורנו הרב אליהו בן ר' נחמן טאבאק זצ"ל הכ"מ
מתוך מה שרשם בכתב ידו על מאות פתקאות ועל גליוני ספריו

פרשת תזריע - מצורע

ויקרא י"ב ב': ואם נקבה תלד וטמאה שבעים כנדתה. וכו'.
והנה יש לעיין במאי דכ' "כנדתה" - דבשלמא בלידת זכר לעיל בפסוק ב', שפיר כתיב "כימי נדת
דוּתה טמאה" שהרי טמאה ז' ימים כנדה, אבל הכא בנקבה הרי טמאה שבועיים, ויפלא מה זה
"כנדתה"?
ונראה בדרך אפשר, דאשמועינן קרא דאחר השבועיים, תפסיק בטהרה ותטהר מיד - דדינה כנדה ולא
כזבה דצריכה ז' נקיים. שוב הקרה ה' לפני בתיוב"ע "ותהי מסאבא ארבסרי יומין רציפין הי כריחוקה
ובהחמיסר תשתרי": ושמתתי!

שם: אשה כי תזריע וילדה זכר. ועי' ברש"י שהביא בשם מדרש ויקרא רבה - א"ר שמלאי כשם
שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חי' ועוף במעשה בראשית, כך תורתן נתפרשת אחר כל בהמה חיה
ועוף. ויל"ע שהרי כל בריאת שמים וארץ הי' ע"י שצפה באורייתא וברא עלמא, וא"כ איפכא הל"ל -
שמשום שתורתו נתפרשה אחר בהמה חיה ועוף, לכך נברא אחר בהחו"ע.
ברש"י תחילת התורה - ארי"צ לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם שהיא מצוה
ראשונה שנצטוו בה ישראל... ומה טעם פתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו.
בניסן נברא העולם, בניסן נולדו האבות, בניסן נגאלו, בניסן עתידין להגאל. (ר"ה י"א - זוהר ב' קכ.).
בתשרי נברא העולם, בתשרי נולדו אבות, בתשרי עתידין להגאל, (ר"ה י' ע"ב - ושם י"א א').
[הערה - כך נמצא כתוב בכת"י, ואין בידינו לפרש את שמועתו בבירור. אבל משמע שכוונתו ש'כח מעשיו'
הוא הטעם לזה שהמסובב הוקדם בתורה לסיבה. וזה פירוש מאמר רבי יצחק מדוע התחילה התורה בבראשית,
ולא בהחודש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה.

ולפי"ז ההמשך הוא ביאור נפלא, דלכאורה כוונתו, דבתשרי הוא בריאת העולם בשביל ישראל ובשביל
התורה, ואילו ניסן הוא תחילת התהוות ישראל לעם בפועל ותחילת הצטוותם בתורה ובמצוות. וזהו המחלוקת
מתי נברא העולם - אם ביצירה בשביל ישראל, או בעת שנהיו לעם למעשה. אולם לא נהיר האיך הוא בא
לתרץ את קושייתו, דהול"ל דהוקדם בריאתם של בהמות חיו"ע מפני שהקודמו בתורה. וכן יל"ע במה שציין
ללידת האבות והגאולה, מהי כוונתו בזה, וה' יאיר עינינו.]

ויקרא י"ג ה': "וראהו הכהן ביום השביעי והנה הנגע עמד בעיניו". עי' תרגום אונקלוס שתרגם "והא
מכתשא קם כדהוה". ורש"י פירש "כמראהו ובשיעורו הראשון", והוא כפי' ת"א, דהכוונה 'בעינו' של
הנגע ולא 'בעינו' של הכהן.

פתקא טבא

רשימות וכתבים מלאים זיו ומפיקים נוגה
מעטרו"ת מורנו הרב אליהו בן ר' נחמן טאבאק זצ"ל הכ"מ
מתוך מה שרשם בכתב ידו על מאות פתקאות ועל גליוני ספריו

זה נמצא כתוב באמתחת אמו"ר
והוא דרשה לבר מצוה שהכין לבנו יבלח"ט הרב אהרן הי"ו בהגיעו לעול מצוות:

בפרשתינו תזריע - מובא בילקוט שמעוני כתוב בישעי' "יספת לגוי ה' יספת לגוי נכבדת". אמר הנביא רבון העולמים נתת לגוי שלוה ולא קלסוך עליה, אתה נותן לו בן אינו מוהלו אלא מגדלו לפי נימוסו, הגדיל מוליכו לבית אלילים שלו ומכעיסך, אתה נותן לו בית הוא מעמיד בתוכה אלילים, אתה מרבה להם ימים טובים אוכלין ופוחזין ונכנסין לבתי תרטיאות ולבתי קרקסאות ומכעיסין אותך בדבריהם ובמעשיהם, הוי יספת לגוי, אבל ישראל יספת לגוי ונכבדת, אתה נותן לו בן הוא מוהלו לח', אם הוא בכור פודהו לל' יום, הגדיל מוליכו לביהמ"ד ומברכך בכל יום ברכו את ה' המבורך עכ"ל.

ועוד שם בילקוט ביום השמיני ימול בשר ערלתו אין כתוב כאן שיוציא הוצאות כדי לשמרם, אמר הקב"ה אתם משמחין את המצות אני מוסיף לכם שמחה שנאמר ויספו ענוים לה' שמחה, ע"כ.

לבאר אלו המדרשים נקדים המשנה באבות פ"ד אלישע בן אבוי' אומר הלומד ילד למה הוא דומה לדיו כתובה על נייר חדש, והלומד זקן למה הוא דומה לדיו כתובה על נייר מחוק. המשילו חז"ל המחשבה אל הנייר והקלף, והתורה להכתב.

והנה בזוהר איתא ששכר ג"ע התחתון ממעשה המצוה, ושכר ג"ע העליון הוא מרעותא וחדוותא של המצוה. וזה הביאור של המדרש אתם משמחין את המצות אני מוסיף לכם שמחה שנא' ויספו ענוים בה שמחה, שמוסיף עוד ועוד יותר ויותר על השמחה מעל המצוה עצמה.

ואולי זה הי' כוונת ר"ח בן תרדיון "גווילין נשרפינן", דהיינו שעולין לשרשן למעלה מעלה, אבל "האותיות" רק "פורחות באויר", דהיינו שהמחשבה למעלה מהתורה ומצוות בעצמם.

וזהו כוונת המדרש הא' שמוהלו לשמונה ופודאו לשלשים - שאלו שתי המצות הם הכנסה לקדושה, אות ברית קודש ובפדיון קדש לי כל בכור - דהיינו עד הבר מצוה העסק של האב עם בנו הוא בגדר עיבוד הגווילין לשמן, ואח"כ אומר המדרש "הגדיל" - דהיינו נעשה בר מצוה - "מוליכו לבית המדרש ומברכך" - דהיינו תיקון הכתב והאותיות.

דובב שפתי ישנים
יו"ל לזכות עילוי נשמת הרב אליהו בן ר' נחמן זצ"ל
שדבריו הם זכרונו
דוא"ל להערות - piskatava@gmail.com